

פרטי כ"ה 2/10
מישיבת ועדה הנכסחים
ביום י"ב חמוז תש"י 27.6.50

חברי הועדה הנכסחים:

- היו"ר ד.צ. סנקס
- ב. רטפור
- א.מ. גניחורסקי
- א. ארתי
- מ. בדר
- י. בדר
- פ. נחלי
- א. הרצל
- ש. דיין
- י. רוקח

מזכיר:

- ש. האושר א. קמלן
- מ. זגני
- מ. אלון
- ש. סטיבס

היו"ר ד.צ. סנקס:

פוחח את הישיבה.

ב. רטפור:

אני מצטער שספר החקציב החדש הגיע אלינו רק אחת בבוקר, אך היות ואמרו שההסתהגויות הן על יסוד הספר הקודם, אני משיע, שיושב ראש הועדה יודיע בכנסת שהקיצוצים הן על הסכום הכולל, ואפשר לחקן אותו בפרטיכל.

י. בדר:

אני מבין, שלאושר יסוי זכות לשנות את נוסח ההצעות שלו, אבל אינני מבין למי ישנה הזכות לשנות את נוסח הצעותי. כאשר דברתי בכנסת על הסחיגויות לחקציב משרד האש הממשלה, לא הכרתי את נוסח ההצעות שאני הצעתי.

היו"ר ד.צ. סנקס:

אינני מבין איך דברי המקורת שלך עוליים בר בדר עם דברי הטבח של הברך למנגנון הכנסת. אחת הושבנו את החברים המסחיגים עם עובדי הכנסת ובקשנו לרשום את ההסתהגויות. איש מאתנו לא נגע בהסתהגויות. אם היתה שגיאה הרי היתה זו שגיאה טכנית שלא באה מרצון.

י. ארתי:

היות וחלק גדול מחברי הכנסת טוען שתקציב משרד הפעד אינו מסטיק, אני מציע לוועדה לבחור בוועדה משנה אשר תבדוק את הענין.

היו"ר ד.צ. סנקס:

אם התבררה מסכימים לכך, אינני מחננד. אני מבין שועדה זו תשחק פעולה עם הועדה לשירותים צבוריים.

ברצוני לשאול את שר האוצר, אם יש
לו הצעות לשנויים בתקציב משרד החנוך, שהוגש רק בראשי פרקים.

שר האוצר א. קפלן: הודעתי כבר בוועדה שיש לקצץ מעיפים של תקציב משרד החנוך.

היו"ר ד.צ. פנקס: אינני מחכוון לקיצוצים, אלא לשנינויים אחרים.

ישנה הצעה להעביר 100 אלף לירות מאגף החרבות לאגף החנוך ועוד לא קבענו לאיזה מעיפים נעביר את הסכום הנ"ל. יש ענין שני, שהסוכנות הודיעה שתפסיק להשתתף בהחזקת עובדי החרבות בסכום של 120 אלף לירות.

י. רוקח: ברצוני לדעת, מהי מטרת הישיבה הזו? עד כמה שאני זוכר הודיע שר האוצר, שאלת תקציב משרד החנוך נשארה פתוחה לעוד חודש ימים. ברצוני לדעת מדוע מללים מחדש את הבעיה.

שר האוצר א. קפלן: חבר הכנסת רוקח צודק. תקצבונו למשרד החנוך 4.075.000 ל"י, אבל עוד נצטרך

לשוב ולדון בסעיף זה. בקשר למט על כלי רכב, הציע משרד החבורה סכום מסוים, אבל טרם קבעתי את החלוקה.

י. רוקח: משרד החבורה מתנגד להצעות הועדה בענין ה-700.000 ל"י.

שר האוצר א. קפלן: אחת הצעות 600 ל"י ו-100 ל"י על חשבון הרדיו.

היו"ר ד.צ. פנקס: אינני מבין איזו שייכות יש לכל הדברים האלה עם תקציב משרד החנוך.

שר האוצר א. קפלן: את ישראל עודף ממשרד החבורה העמוד השטח לאן להעביר עודף זה, ויחנן שנוכל להעביר חלק מעודף זה לתקציב משרד החנוך, רציתי להעביר חלק מהעודף לתקציב משרד החנוך; אבל היות וטרם הסתיים ענין המורים הצעתי להשאיר את הענין פתוח, ולהביאו בחודש פוגוסט לפני פתיחת בתי הספר.

היו"ר ד.צ. פנקס: ברצוני להזכיר לוועדה, שטרם הצבענו על תקציב משרד החנוך. משום כך בקשתי פרופרמה לרשות את הסך גבורת ראשי פרקים. תקציב משרד החנוך הגיע לסך של 4.100.000 ל"י. מזה הורדנו 25 אלף לירות באולגורית ארגוניות ציוד ומשכורות, כפי שעשינו ביחד המעורבים. השאלה היא, אם ביכולתנו להוסיף סכום כולל לתקציב משרד החנוך.

שר האוצר א. קפלן: הגענו למסקנה שדבר זה אינו אפשרי ברגע זה.

היו"ר ד.צ. פנקס: אני מציע לוועדה, לא להשלים את ה-120 אלף לירות בסעיף החרבות, אשר הסוכנות הסתיקה לחת, אנו לא נצמצמם על ידי כך את עבודת מחלקת החרבות, כי גם לאחר הורדת סכום זה ישאר לנו 433.000 ל"י.

//////

שאלת הורדת 25

אלף ל"י מהסעיפים השונים של תקציב משרד החנוך, נשארה עדיין פתוחה, אבל אין צורך לדון בה כי ישנה הצעה.

שר האוצר א. קפלן: הורדה זו אינה נובעת בדברים יסודיים, אלא רק בהוצאות ארגוניות.

היו"ר ד.צ. פנקס: אם הועדה מסכימה לאשר את תקציב סעיף התרבות בסך 433.000, יש צורך לבדוק שנית את החלוקה הפנימית.

היות ושאלת החנוך נשארה פתוחה, היא צריכה להיות מלווה בהודעה. אני מבקש לטכס את ההודעה.

שר האוצר א. קפלן: ברצוני לומר, בשם הממשלה, שבדגש זה אנו מציעים את ה-4.075.000 ל"א מתוך ידיעה שכמה דברים נמצאים עדיין בבירור, ולפני התחלת הלמודים תעלה הממשלה את הסעיף הזה מחדש בפני ועדת הכספים והכנסת.

י. רוקח: אני מתנגד להודעה זו. רשויות החנוך המקומיות צריכות לדעת בפני מה תעמודנה בעוד חודש. כל הודעה שתבוא מטעם הממשלה בעוד חודש תהיה מאוחרת. רשויות החנוך המקומיות תטענה, ובצדק, שאינן יכולות לבצע את הרשום. מדוע אי אפשר לסון על שאלה זה מסביב לשולחן עגול ולמצוא לה פתרון. ענין זה קשור עם ילדים חיים. הרשויות המקומיות לא תוכלנה לבצע בעצמן את חוק החנוך ובפרט כאשר עובדי הרשויות דורשים עתה העלאת משכורתם, ב-12-3 לירות לחודש.

שר האוצר א. קפלן: מה היא משכורתם של עובדי הרשויות המקומיות עתה?

היו"ר ד.צ. פנקס: המצב הוא כזה, שלפני שהתמדרות העלמה את המשכורות, לא חשבו עובדי הרשויות המקומיות על העלאת שכרם. עובדי הרשויות המקומיות לא נוצלו בעבודתם ולא קבלו משכורת נמוכה.

י. רוקח: אינני יודע אם הרשויות המקומיות תוכלנה להחזיק מעמד. אם בחיפה נרשמו 5000 ילדים לגנים, הרי בת"א יהיו 8000 ובירושלים לפחות 3000. גם מספר הנערים העובדים יגיע ל-10 אלפים. אני אומר לכם, שהעיריות לא תוכלנה לשאת בזה.

שר האוצר א. קפלן: כיצד תשא בזה המדינה.

י. רוקח: אינני מטיל את כל המעמסה על המדינה. אני רוצה שהמדינה יחד עם העיריות תקבלנה אומץ לב ותדחינה את חוק החנוך לשנה.

שר האוצר א. קפלן: אתה יכול להציע את זה היום בשעת ההצבעה על התקציב.

א. הרצפלד: היות ושאלת בצו חוק החנוך חובה בוערת וקשה כאחד, אני מציע לבחור בועדה משנה אשר תדון בתקציב לבצוע החוק. באשר לשאלת הרישום, אינני חושב שיש להפסיק את הרישום. אם אנו עושים רישום אין זה אומר שבצוע את החוק.

י. בדר: אינני בקיא בשאלות חנוך. אולם ברור לי שמשכורת המורים אינה מספיקה, ונראה לי

שגם המורים הגיעו לכלל דעה שלא דק לפועלים מותר לטבות, אלא גם למורים, חושבני התקציב הנ"ל לא יספיק לביצוע חוק חנוך חובה בשלמותו.

נערך היום דיון על דמגוגיה. אינני חושב שהדמגוגיה כדאית בדרך כלל, לפעמים היא כדאית לאופוזיציה, ויכול להיות שלרבע קט היא כדאית גם למדינה. אולם, דמגוגיה זו מתקטת בנו עכשו. חושבני שבענין חוק חנוך חובה כללי גם לילדים בגיל 5 עד 13 שנים וגם לנערים עובדים, יש במקצת דמגוגיה. מצד אחד ישנן הנחות ברורות על המסמלה בחוק ומצד שני התקציב אינו מספיק. אני חושב שכדי להגשים את חוק חנוך חובה במסגרתו הנוכחית היום דרושים 3-4 מליון ל"י לפני 8 חדשים כדי להקים את הפנינים הדרושים ועוד 3-4 מליון לבצוע החוק עצמו.

ס. דיין:

כולנו מבינים שלא נמצא עכשו כל פתרון לבעיית החנוך. לשוא אנו דנים בשאלה זו. אני מציע, להפסיק את הדיון ולחדש אותו כאשר המסמלה תביא את הצעתה.

באשר לתקציב התכנות, אני חוזר להצעתי להקציב טכום מסוים לפעולות תרבות במושב עולים. ברצוני להבהיר את השאלה. ישנם כפרי עבודה של עולים אשר אין להם קרקע ומתפרנסים אך ורק על עבודה שכירה. בכפרים אלה לא נעשית כל פעולה תרבותית. ישנם 100 מושבים כאלה, ולדעתי יש להקציב עבורם 100 אלף לירות. אני מבקש לתת לי תשובה, אם אי אפשר. שחור. תקציב של 4 מליון להקציב 1000 ל"י לפעולות תרבות במושב עולים.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אם הסוכנות ממשיך להשתתף בפעולות התרבות יגיע התקציב לתרבות ל-313 אלף לירות. לפי חשבון זה יוצא שכל מספחה תקבל 3 לירות לשנה. אתה דורש לכל מספחה 10 לירות. זהו גבול גדול וקשה לדרוש אותו.

ב. רפפור:

הייתי רוצה לראות ישיבה זו כאילו היתה לאחר הדיון על התקציב. אזנני מדבר על הצעות האופוזיציה. אני מדבר על ההודעה שהובאה על ידי שר האוצר. אני מבין שהמצב חסור טאד, ונראה לי שההצעה לחנות בעית תקציב החנוך לחדשיים שלושה אינה באה בחשבון. אני סבור שהמסמלה צריכה בימים הקרובים לזון בכל חומרת הצב החנוך. אני מתנגד לדעתו של ד"ר בדר האוסטר, שאילו לא היו טחליטים על חוק חנוך חובה לא היתה פרובלימה של 5000 ילדים בחיפה ו-8000 ילדים בת"א.

שר האוצר א. קפלן:

הבעיה היא כפולה, כי עדיין איננו יודעים באיזה מצב נמצא ענין המורים.

י. רוקח:

עד כמה שאנני מבין לא התקדמו בענין זה.

י. אפרתי:

להערתו של חבר הכנסת דיין, אני מציע להוסיף מושג שלישי בתקציב - מושבי עולים.

היו"ר ד.צ. פנקס:

אני מבין שעלינו להביא הודעה לכנסת, שאנו מבקשים לאשר את הטכום של 4.075.000 ל"י בלי לקבוע כרגע את החלוקה הפנימית, וגחודש יולי תביא המסמלה את הצעתה על פירוט הטכום לוועדת הכספים ולכנסת.

שר האוצר א. קפלן:

בינתים יעבוד המשרד לפי החלוקה שהיתה בשנה שעברה.

היו"ר ד.צ. פנקס: ברצוני לשאול את שר האוצר אם אפשר להוסיף להודעה בכנסת, שנתגבשה דעה בוועדה הכספיים, שהתקציב הנוכחי אינו מספיק, והממשלה הועמדה בפני הבעיה איך למצוא סכומים נוספים.

שר האוצר א. קפלן: הייתי מבקש לומר: הונעה דעה.

היו"ר ד.צ. פנקס: ברצוני לשאול את החברים, אם לאחר סכום זה הם עומדים על הסתייגויותיהם.

ב. רפטור: אני מציע לחברי מפלגתי שהסתייגותם תהיה כוללת ולא על פרטים.

י. רוקח: אני מציע לדחות את רישום התלמידים עד שהממשלה תבוא עם הצעתה.

היו"ר ד.צ. פנקס: אתה יכול לומר את זה בהסתייגותך. יש לך הסתייגות להגדיל את המכום מליון ל"י לקופות המקומיות ומליון ל"י למורים. אני מבין שעל ההסתגנות השניה בענין המורים אתה מותר.

י. רוקח: אני מבין לומר, אם הממשלה לא תעמיד את העיריות בטוב כזה שתצטרכנה להתפרק.

היו"ר ד.צ. פנקס: אמרת כבר בהודמנות שרישום סטטיסטי של הילדים הנאים בחשבון יכול להיות, כדי שנדע לפחות לכמה ילדים צריך לדאוג.

שר האוצר א. קפלן: אני מציע, שוועדה מיוחדת של הממשלה בשיתוף עם הרשויות המקומיות תדון בבעית החנוך, ואציע הצעה זאת גם לממשלה.

הישיבה ננעלה בשעה 20.30